

Президія НАН України розглянула

Перед початком чергового засідання Президії НАН України 26 жовтня 2016 року академік НАН України Б.Є.Патон поздоровив з ювілеєм ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка Героя України академіка НАН України Л.В.Губерського та директора Інституту колоїдної хімії та хімії води ім.А.В.Думанського, радника Президії НАН України академіка НАН України В.В.Гончарука і вручив їм відзнаки Національної академії наук України.

Далі академік НАН України Б.Є.Патон привітав професора Київського університету права НАН України кандидата юридичних наук Г.С.Семакова з присвоєнням йому Указом Президента України почесного звання «Заслужений юрист України» та вручив йому нагрудний знак.

Також академік НАН України Б.Є.Патон поздоровив першого віце-президента НАН України академіка НАН України А.Г.Наумовця з нагородженням Медаллю ЮНЕСКО «За внесок у розвиток нанонауки та нанотехнологій» та присвоєнням звання Почесного професора Інституту низьких температур і структурних досліджень Польської академії наук.

***

Далі учасники засідання заслухали та обговорили доповідь академіка-секретаря Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України, директора Інституту літератури ім.Т.Г.Шевченка НАН України академіка НАН України М.Г.Жулинського «Феномен художньої творчості та наукової діяльності Івана Франка (до 160-річчя від дня народження та 100-річчя від дня смерті)».

В її обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, директор Інституту Івана Франка НАН України член-кореспондент НАН України Є.К.Нахлік, радник Президії НАН України академік НАН України І.М.Дзюба, завідувач кафедри полоністики Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка член-кореспондент НАН України Р.П.Радишевський, заступник міністра освіти і науки України доктор фізико-математичних наук М.В.Стріха, голова Західного наукового центру НАН України та МОН України академік НАН України З.Т.Назарчук, в.о.члена Президії НАН України член-кореспондент НАН України С.О.Довгий, директор Головної астрономічної обсерваторії НАН України академік НАН України Я.С.Яцків.

Президія НАН України зауважила, що у доповіді було всебічно розкрито феномен Івана Франка як унікальної творчої особистості – поета, вченого, перекладача, історика літератури, етнографа – та висвітлено широке коло проблем, пов'язаних зі становленням і розвитком наукових досліджень життєвого шляху й творчої спадщини видатного митця.

Відзначалося, що установи НАН України роблять вагомий внесок у розвиток сучасного франкознавства, формування його джерельної бази, запровадження новітніх напрямів досліджень, актуалізації ідей видатного українця. Зокрема, Інститутом літератури ім.Т.Г.Шевченка та Інститутом Івана Франка НАН України у співпраці з фахівцями інших академічних, архівних і музейних установ, вищих навчальних закладів, зарубіжними вченими реалізується унікальний науково-видавничий проект «Франківська енциклопедія» у 7 томах.

У зв'язку з відзначенням на державному рівні ювілею видатного митця і вченого за участю установ Академії здійснено ряд заходів із вшанування його пам'яті. Так, у Києві, Львові, Слов'янську та інших містах України, а також за кордоном відбулися представницькі міжнародні конференції та урочисті засідання, на яких було оприлюднено новітні здобутки академічного франкознавства. В Інституті літератури ім.Т.Г.Шевченка НАН України завершено науковий опис особистої бібліотеки Івана Франка, перші два томи якої уже побачили світ. У цій установі також розпочато створення електронного архіву документів про життя і діяльність митця.

Разом із тим, як було зауважено, слід вжити необхідних заходів для забезпечення подальшого розвитку франкознавчих досліджень, поширення відомостей про видатного митця і вченого, що сприятиме утвердженню авторитету НАН України як у державі, так і в світі.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

***

Потім Президія НАН України та запрошені заслухали і обговорили доповідь завідувача відділу Інституту проблем матеріалознавства ім.І.М.Францевича НАН України члена-кореспондента НАН України К.О.Гогаєва «Нові рішення в технологіях порошкової металургії – шлях до підвищення якості металопродукції».

У доповіді та виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, завідувача кафедри Полтавської державної аграрної академії професора В.М.Писаренка, заступника начальника виробничо-технічного комплексу Казенного підприємства спеціального приладобудування «Арсенал» В.М.Атаманенка, академіка-секретаря Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України, заступника директора Інституту електрозварювання ім.Є.О.Патона НАН України академіка НАН України Л.М.Лобанова, першого віце-президента НАН України академіка НАН України А.Г.Наумовця було висвітлено результати наукових досліджень та розробок у галузі порошкової металургії, які дозволяють забезпечити високі фізико-механічні властивості металопродукції та свідчать про переваги використання методів порошкової металургії.

Так, в Інституті проблем матеріалознавства ім.І.М.Францевича НАН України визначено оптимальні параметри порошкових матеріалів, механізми міцності та зносостійкості деталей, виготовлених з їх використанням.

Розроблено сучасні технології виготовлення різального інструменту з порошків швидкорізальних сталей, які дозволяють підвищити режими різання та збільшують його стійкість порівняно з вітчизняними аналогами – лемеша у 4 рази, лапи культиваторів до 7 разів, а відносно закордонних деталей – до 2 разів (при цьому вартість закордонних у 3-4 рази більша). При цьому відзначалася активна співпраця фахівців інституту з іноземними компаніями з розроблення різального інструменту, а також технологій виготовлення прокату з порошків титану.

Крім того, науковцями інституту було створено та впроваджено на вітчизняних підприємствах технології виробництва литих деталей ґрунтообробної техніки з високоміцного чавуну, які мають у кілька разів вищу експлуатаційну стійкість порівняно з існуючими аналогами.

Президія НАН України наголосила, що цю справу потрібно розвивати та розширювати, оскільки створене устаткування має величезний потенціал для широкого застосування у вітчизняному агропромисловому комплексі. Зокрема, необхідно ініціювати спільні роботи з великими агрохолдингами з метою заміни імпортного інструменту.

Було прийнято проект постанови з цього питання.

***

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про підсумки проведення виставки-презентації спеціалізованих науково-технічних розробок і технологій НАН України; про роботу Співки наукових та інженерних об'єднань України з Європейської сертифікації інженерів; ухвалила зміни до постанови Президії НАН України від 02.03.2016 № 64 «Про розмір стипендій Президента України для молодих учених»; погодила заходи щодо забезпечення підготовки науковими установами НАН України наукових кадрів вищої кваліфікації; розглянула питання про ефективне використання державних коштів в НАН України; ознайомила з результатами роботи VI Національного конгресу з біоетики та прийнятою на ньому резолюцією; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

***

Наприкінці засідання глава Національного моніторингового комітету член-кореспондент НАПН України В.Д.Пархоменко вручив президенту НАН України академіку НАН України Б.Є.Патону диплом № 1 Європейської Федерації Національних Інженерних Асоціацій (FEANI), який засвідчив його нагородження найвищим європейським почесним інженерним титулом EUR ING.

Секретаріат Президії НАН України